

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ЕТИЧЕН КОДЕКС В ГРУПАТА НА ББР

Версия: 2.0/09.09.2022 г.

© ББР, 2022 г.

Глава първа.

ПРИЛОЖНО ПОЛЕ, ЦЕЛИ И ДЕФИНИЦИИ

Раздел I.

Приложно поле

Чл. 1. (1) Настоящият кодекс определя етичните изисквания към служителите, лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР, както и към партньорите на Групата на ББР.

(2) Етичният кодекс е елемент от прилаганата в Групата на ББР система за превенция на корупцията.

(3) Интегритетът при прилагането на Етичните правила в този кодекс са ключов фактор във всички аспекти от дейността на Групата на ББР:

1. За дружествата от Групата на ББР

- в качеството си на работодател;
- когато взаимодействат с клиенти и бизнес-партньори и техните представители;
- когато взаимодействат с надзорни, съдебни и други органи на държавната власт.

2. За служителите на Групата на ББР

- когато взаимодействат с клиентите;
- когато взаимодействат помежду си;
- във всяко тяхно индивидуално действие в личния и обществен живот, което може да повлияе върху Групата на ББР и нейната репутация.

3. За партньорите на Групата на ББР

- когато взаимодействат с ръководителите на дружествата от Групата на ББР;
- когато взаимодействат със служителите в дружествата от Групата на ББР;
- във всяко тяхно индивидуално действие в личния и обществен живот, което може да повлияе върху Групата на ББР и нейната репутация.

(4) Приемането на Етичния кодекс се удостоверява със заявление за приемане, съгласно Приложение №1. Заявлението за приемане е задължително за служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР.

(5) Кодексът обхваща всички етични задължения на лицата по ал. 1, въведени от ББР и отменя действието на приетите до влизането му в сила вътрешнонормативни актове на Банката, регулиращи тази сфера.

(6) При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите на Групата на ББР носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.

(7) Всяко нарушение на нормите на поведение в този кодекс от лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР ще бъде разглеждано по предвидения в Кодекса на труда ред за налагане на дисциплинарна отговорност, съответно за прекратяване на правоотношенията им по реда на Търговския закон - при установяване извършването на тежки етични нарушения, системност на извършване на етични нарушения или за търсене на отговорност по реда на чл. 240 от Търговския закон.

(8) Всяко нарушение на нормите на поведение в този кодекс от партньорите на Групата на ББР ще бъде разглеждано като основание за прекратяване на техните договорни правоотношения.

Чл. 2. (1) При осъществяване на дейността си служителите, лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР, както и партньорите на Групата на ББР, спазват правилата за етично поведение, включващи следните принципи:

1. Почтеност;
2. Опазване на репутацията на Групата на ББР;
3. Взаимно уважение;
4. Независимост и неутралност;
5. Опазване на имуществото на Групата на ББР.

(2) Групата на ББР очаква нейните клиенти и партньори да прилагат същите принципи и стандарти по отношение на спазването на етичните правила, когато извършват дейност и услуги от името на Групата на ББР или при изпълнение на договорните си задължения се явяват пред обществеността като представители на дружество от Групата на ББР.

Раздел II. Цели

Чл. 3. Настоящият кодекс има за цел да обезпечи стриктното спазване на приложимото законодателство, предотвратяване и нетърпимост към корупционни прояви, както и да засили доверието, издигането на професионалния статус и авторитета на Групата на ББР.

Раздел III. Дефиниции

Чл. 4. За целите на настоящия документ, използваните в него дефиниции имат следното значение:

1. **„Групата на ББР“** включва „Българска банка за развитие“ ЕАД и нейните дъщерни дружества.

2. **„Лица, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР“** са членовете на управителни, надзорни и контролни органи на дружествата от Групата на ББР, както и лицата със сключен договор за управление с дружество от Групата;

3. **„Служителите на Групата на ББР“**: всички лица, работещи по трудов или граждански договор, сключен с Банката и/или нейно дъщерно дружество;

4. **„Партньори“** са: представители, експерти, посредници, консултанти, агенти, подизпълнители и доставчици, както и други юридически и физически лица, които са в правни отношения с Групата на ББР;

5. **„Облага“** представлява подарък или възнаграждение от всякакво естество, извън възнаграждението за труд или управление, което се получава в Групата на ББР, предоставено, за да извърши или да не извърши действие по служба.

6. **„Корупционни прояви“**: даване, предлагане, обещаване, получаване, приемане, търсене или договаряне, пряко или непряко, на парични или непарични, материални или нематериални ползи, за да се получи или запази неправомерно предимство, независимо от това дали получателят на подкупа е местно или чуждестранно лице, държавен служител или частно лице, което действа от името на дадена компания; независимо от мястото,

където е извършено действието; независимо дали резултатът от действието води до реално необосновано предимство или неправилно изпълнение на дадена функция или дейност.

7. **„Забранено оказване на влияние“** е осигуряването или постигането на неразрешено или незаконно бизнес предимство срещу облага.

8. **„Несъвместимост“** е заемането на друга длъжност или извършването на дейност, която съгласно Конституцията или закон е несъвместима с положението на лицето като заемащо длъжност по трудово правоотношение или друго отношение във връзка с възлагане на труд.

9. **„Конфликт на интереси“** по смисъла на чл. 14 е налице, когато финансовото участие е в областта на професионална отговорност на служителя или лицето, заемащо ръководна позиция в Групата на ББР.

10. **„Търговия с вътрешна информация“** е неправомерно използване на непубликувана ценова информация за лично обогатяване или обогатяване на трети лица.

11. **„Имуществото – собственост на Групата на ББР“** обхваща всички активи, отразени в баланса на дружествата в Групата на ББР (финансови, материални, нематериални и т.н.), както и създадените при осъществяване на дейността им документация и електронни файлове, клиентската база данни и друга информация относно клиентите, служителите, партньорите и други.

12. **„Етично нарушение“** действие или бездействие, което е в противоречие с основните принципи, въведени с настоящия кодекс.

Глава втора.

ПРАВИЛА ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Раздел I.

Правила за поведение, произтичащи от принципа на почтеност

Чл. 5. (1) При осъществяване на дейността си служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР, не могат да предлагат, обещават или извършват плащане или да предоставят материални или нематериални облаги, респективно не могат да искат и приемат такива, с цел оказване на влияние за извършване или въздържане от извършване на действия, които могат да повлияят върху вземането на бизнес решение или биха се тълкували като корупционни действия.

Чл. 6. (1) В Групата на ББР има нулева толерантност към корупционни прояви.

(2) Отчитайки своята отговорност към обществото, Групата на ББР си поставя за цел въвеждането на ефективни антикорупционни практики, чрез изграждането на мерки, координирани в Система за превенция на корупцията.

Чл. 7. Разпоредбите относно превенцията на корупционни дейности и редът за действие при потенциални ситуации са подробно разписани в Политика за противодействие на корупцията в Групата на ББР.

Чл. 8. Служителите на Групата на ББР трябва да избягват възникване на несъвместимост, както и създаването на впечатление за възникване на такава в служебно или лично качество. Допълнителна заетост или професионални консултантски дейности на служители не трябва да влизат в противоречие с интересите на Групата.

Чл. 9. В случаите, когато служител или лице, заемащо ръководна позиция в Групата на ББР осъществява дейност за друга компания или организация (по силата на втори трудов договор, граждански договор и т.н.), в разумен срок преди сключване на съответния договор, е задължен да изпрати уведомление по образец съгласно Приложение №2 до прекия си ръководител и управление „Класифицирана информация и съответствия“ на ББР. В едноседмичен срок, управление „Класифицирана информация и съответствия“ на ББР извършва анализ на обстоятелствата, като при преценка за потенциална възможност за възникване на конфликт, предаване на информация или ноу-хау на конкурентни организации, или уронване на престижа на институцията, следва да се уведоми ръководния орган на съответното дружество от Групата на ББР.

Чл. 10. В случаите, когато служител или лице, заемащо ръководна позиция в Групата на ББР има намерение да установи, или има съществено финансово участие или икономически интерес в компания, което може да доведе до конфликт на интереси, е задължен да обяви това обстоятелство пред управителния орган на съответното дружество от Групата на ББР в срока по предходния член. В този случай, в едноседмичен срок, се извършва преценка за наличие или липса на конфликт на интереси от управление „Класифицирана информация и съответствия“ на ББР.

Чл. 11. Задължението за уведомяване по реда на чл.10 възниква за лицата и в случаите, когато знаят, че техни близки (например съпрузи, партньори във фактическо съжителство, деца на издръжка и други роднини, живеещи в същото домакинство) вземат, или са взели подобно финансово участие в компания, което може да доведе за тях до конфликт на интереси.

Чл. 12. В случаите, когато в изпълнение на служебните си задължения служител или лице, заемащо ръководна позиция в Групата на ББР придобие вътрешна информация, е длъжен да спазва изискванията за нейното опазване, въведени в разпоредбите на Закона за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, и други приложими нормативни актове, както и да предприеме всички необходими мерки за избягване и недопускане на търговията с вътрешна информация и манипулиране на пазара на финансови инструменти.

Чл. 13. Служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР са длъжни да избягват ситуации, при които с действията си използват професионалните си правомощия и статут в личен интерес или в интерес на свързани лица.

Чл. 14. При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните му задължения и неговите частни интереси, служителят следва своевременно да уведоми своя ръководител.

Чл. 15. Служител на Групата на ББР, на когото станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси в съответното дружество в Групата на ББР, може да подаде писмен сигнал до ръководителите на съответното дружество в Групата на ББР.

Чл. 16. Забранява се информацията, станала известна на служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР по силата на служебното положение, да се използва от тях в личен интерес или в интерес на свързани лица, през цялото време докато заемат длъжността си.

Раздел II.

Правила за поведение, произтичащи от принципа на опазване на репутацията на Групата на ББР

Чл. 17. (1) Изявления в публичното пространство – медии, социални мрежи и други участия в обществени събития от името на Банката се правят след предварително одобрение на Управителния или Надзорния съвет на Банката.

(2) Служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР, са задължени да се въздържат от изявления и/ или действия, които могат да повлияят негативно на репутацията на Групата на ББР. От служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР, се изисква изразените от тях становища да не накърняват или застрашават добрата репутация, законните и икономическите интереси на Групата.

(3) Разпространяването на информация, засягаща някое от дружествата в публичното пространство, се извършва само чрез изрично упълномощени говорители или официални представители. Когато служител има публични изяви или участва в публични дебати или изразява позиция или мнение в лично качество, изрично следва да изясни, че не действа като представител на Групата.

Чл. 18. (1) Външната комуникация на Групата на ББР трябва да бъде пълна, честна, точна, навременна и разбираема.

(2) Във взаимоотношенията с клиентите служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР, следва да се придържат към откритост, прозрачност, лоялност и почтеност. Групата на ББР се придържа към стриктно спазване на правилата за опазване на търговската и банкова тайна на своите клиенти.

(3) Отчитайки своята отговорност към обществото, Групата на ББР се стреми към прозрачност и отчетност към обществото и осигуряване на равнопоставеност на участниците в дейностите, попадащи в обхвата на регулаторната рамка на Групата на ББР.

Чл. 19. В социалните медии и мрежи служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР, следва да се въздържат от изявления, които могат да повлияят негативно на репутацията на Групата. От служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР, се очаква при изявите им в социални медии и мрежи като частни лица, да проявяват уважение и толерантност по отношение на другите по отношение на тяхната религия, националност, етнически произход, сексуална ориентация, политически или идеологически убеждения, както и да се въздържат от изявления, пропагандиращи омраза и/ или расизъм.

Чл. 20. (1) Предотвратяването на действия на частни лица и организации с висок риск от осъществяване на трансакции чрез Групата на ББР за незаконни цели и/или със средства, придобити по престъпен начин и опознаването на клиентите е едно от основните задължения както на Банката като институция, така и на всички нейни администратори и служители. Всяко незаконно действие може да доведе до непредвидими последици за Групата на ББР, поради изгубването на добрата репутация, възможна парична загуба или налагане на санкции.

(2) Служителите на Групата на ББР, които имат директни връзки с клиентите и тези, които работят в други области, свързани с гореспоменатите рискове, трябва да действат решително за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и да са информирани максимално за клиентите си чрез прилагане на принципа „Опознай своя клиент“. При своята работа те трябва да действат съобразно Закона за мерките срещу изпирането на пари и другите приложими национални и европейски разпоредби.

(3) Групата на ББР не допуска служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в дружество от групата да участват в, нито да толерират каквито и да било незаконни дейности на работното си място. Това се отнася в частност и за всякакви нарушения на антимонополните регулации, подкрепа и консултиране на схеми за избягване на данъчно облагане, включително, но не само, всякакъв вид участие в данъчни измами, както на територията на Република България, така и в други държави. Дружествата от Групата на ББР не финансират лица, регистрирани в юрисдикции, които фигурират в Списък на ЕС на юрисдикциите, неосказващи сътрудничество за данъчни цели със средства, предоставени по европейски програми/проекти.

Раздел III.

Правила за поведение, произтичащи от принципа на взаимно уважение

Чл. 21. В Групата на ББР не се допуска каквото и да е форма на дискриминация, чиято основа представлява действителен или предполагаем признак на дадената личност, като, но не само: цвят на кожата, пол, народност, религиозно убеждение или светоглед, гражданство, увреждане, сексуална ориентация, политически или други убеждения, семейно положение и други. Групата на ББР се стреми да изгради среда, в която отношението към служителите се основава единствено на критерии, свързани с работата, като например професионален опит, квалификация, постигане на определени цели.

Чл. 22. Лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР отговарят за осигуряването на благоприятна работна среда за служителите, като не допускат тормоз, заплахи, дискриминация, неподходящ тон и обиди в отношенията между работещите в групата на ББР.

Чл. 23. Между служителите, както и между лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР не се допуска каквото и да било поведение, осъществявано по вербален, невербален или физически начин, с цел въздействие, накърняващо достойнството на дадена личност и създаващо унижителна и оскърбителна среда за нея.

Чл. 24. В случаите, когато служител на Групата на ББР се чувства жертва на тормоз, той може да подаде сигнал по някой от начините, посочени в чл. 35 за извършване на проверка и предприемане на необходимите действия.

Раздел IV.

Правила за поведение, произтичащи от принципа на независимост и неутралност

Чл. 25. При изпълнение на своите служебни задължения служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР са независими и действат само въз основа на

закона. Забранява се демонстрирането на лични или чужди, в това число политически, религиозни или други пристрастия при изпълнение на служебните задължения.

Чл. 26. При изпълнение на своите служебни задължения служителите на Групата на ББР имат право свободно да изказват мнение относно законосъобразността на дадените им нареждания и да предлагат по-удачни решения.

Чл. 27. (1) Служителите на Групата на ББР спазват служебната йерархия.

(2) Служител на Групата на ББР не трябва да изпълнява неправомерна заповед или разпореждане, издадени по установения ред, когато те съдържат очевидно за него правонарушение. В този случай, служителят следва да уведоми ръководителя, издал заповедта или разпореждането.

(3) Служител на Групата на ББР следва да поиска писмено потвърждение на служебния акт, когато в отправената към него устна заповед или разпореждане се съдържа очевидно за него правонарушение. В този случай, служителят следва да уведоми ръководителя, издал заповедта или разпореждането.

(4) Служител на Групата на ББР не е длъжен да изпълни нареждане, което засяга неговите права и/ или накърнява неговото достойнство, правата и достойнството на неговата съпруга (съпруг), както и на роднини по права линия без ограничения. В този случай, служителят следва да уведоми ръководителя, от когото е получил нареждането.

Чл. 28. Групата на ББР признава правото на своите служители да участват в политическия или публичния живот, но такива дейности могат да бъдат извършвани само извън работното време и място. В политическите си изяви служителите не могат да злоупотребяват със заеманата от тях позиция в дружество от Групата на ББР, както и не могат да допускат поведение с негативно отражение върху репутацията ѝ. При участието си в обществени организации (политически, религиозни, културни, спортни и др.), служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР, могат да дават изявления или да изразяват мнение в качеството си на частни лица, като трябва да се въздържат от демонстриране на тяхната свързаност с Групата на ББР.

Чл. 29. Групата на ББР признава правото на служителите си да участват в публичния или политическия живот, но при спазване на изискването да не се оказва подкрепа, произтичаща непосредствено от трудовото им правоотношение или заеманата позиция, на политически партии и организации, както и на техни членове и представители. Ресурсите на дружествата от Групата на ББР (персонал, сгради, други активи) не могат да бъдат използвани за оказване на подкрепа на организирани политически събития.

Чл. 30. При заемането на каквато и да е позиция от страна на служители в политическа и/или обществена организация, същите са длъжни да уведомят работодателя в едноседмичен срок. Служителите, заемащи позиции в политическа и/или обществена организация, не трябва да бъдат повлияни от нея при изпълнение на служебните си задължения в Групата и взаимоотношенията си с колеги, клиенти, партньори и други заинтересовани лица.

Раздел V.

Правила за поведение, произтичащи от принципа на опазване на имуществото на Групата на ББР

Чл. 31. Служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР са задължени да опазват имуществото - собственост на Групата на ББР, на нейни клиенти или партньори, управлението на които им е било възложено. Това имущество може да се използва само за определените цели и в съответствие с приложими закони и договорни условия.

Чл. 32. Неподходящото управление или неразрешено предоставяне на трети лица на активи, притежавани или използвани от Групата, се счита за нарушение на задълженията на етичните правила в Групата на ББР. За нарушение на принципа на опазване имуществото на Групата на ББР се счита и проявата на небрежност по отношение на имущество на Групата на ББР, увреждането и използването му без разрешение.

Чл. 33. (1) По време на своята работа служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР трябва да се стремят да опазват околната среда и да се грижат потенциалното негативно въздействие от дейността да бъде намалено чрез пестене и ефективно използване на предоставените ресурси.

(2) В Групата на ББР е създадена организация за разделно събиране на хартиените отпадъци. Опасните вещества като тонер и тонер касети се предават на специализирани фирми за тяхното правилно третиране.

Раздел VI

Правила за поведение във взаимоотношенията на Групата на ББР с едноличния собственик на капитала

Чл. 34. (1) При изпълнение на функциите и задачите, попадащи в обхвата на регулаторната рамка на Групата на ББР, служителите и лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР се ангажират да не накърняват или застрашават добрата репутация, законните и икономическите интереси на едноличния собственик на капитала на Банката.

(2) Комуникация между Групата на ББР и едноличния собственик на капитала на Банката трябва да бъде пълна, честна, точна, навременна и разбираема.

(3) Във взаимоотношенията с едноличния собственик на капитала на Банката, лицата, заемащи ръководна позиция в Групата на ББР, следва да се придържат към откритост, прозрачност, лоялност и почтеност.

Глава трета.

ПРОЦЕДУРА ПРИ ЕТИЧНИ НАРУШЕНИЯ

Чл. 35. Сигнал за нарушение на този кодекс се подава по реда на Процедура за докладване на нередности в групата на ББР.

Чл. 36. (1) Разглеждането на получените сигнали в Групата на ББР за потенциално извършване на етично нарушение, се извършва по реда на Процедурата за докладване на нередности в Групата на ББР, като при етични нарушения по преценка на отговорното лице за докладване на нередности, се насочва за разглеждане от Етична комисия.

(2) Етичната комисия се състои от следните членове: началниците на управление „Класифицирана информация и съответствия“, управление „Правно“ и управление „Човешки ресурси“.

(3) В случаите, при които естеството на подадения сигнал предполага възникване на конфликт на интереси от страна на член на Етичната комисия, ръководен орган на дъщерно дружество или на УС на ББР, тя/той е задължен/а да се оттегли от разглеждането на случая.

(4) Етичната комисия своевременно и обективно извършва преглед на получения сигнал и изготвя становище във връзка с прилагането на правилата в Етичния кодекс в Групата на ББР. Становището по конкретния подаден сигнал се изпраща на изпълнителните директори на засегнатото дружество в Групата на ББР – с препоръка за предприемане на съответните действия.

(2) При установяване на етично нарушение, съответният работодател или орган по назначаване на лицето, извършило нарушението, предприема действията по чл. 1, ал. 6, ал. 7 и ал. 8 от настоящия кодекс.

(3) При установяване на етично нарушение, вследствие на което са настъпили вреди, служителите на Групата на ББР, членовете на ръководните органи, комитети и участващи в проекти на Групата, носят имуществена отговорност съгласно действащото законодателство.

(4) Когато е извършено нарушение, което предполага образуване на административно-наказателно или наказателно производство и са събрани достатъчно данни за това, отговорните служители на Групата на ББР уведомяват съответните компетентни органи.

Глава четвърта.

ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА ЕТИЧНИТЕ ПРАВИЛА НАРУШЕНИЯ

Чл. 37. (1) Етичната комисия ежегодно извършва оценка на обективната среда в Групата на ББР и при необходимост, предлага на съответните органи на управление в Групата на ББР, изменения и допълнения в правилата, регламентирани в настоящия Етичен кодекс.

(2) За изпълнение на задачите си по ал.1, Етичната комисия извършва преглед на данните за постъпилите през годината сигнали – в това число броя и вида етични нарушения.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Всички служители или лица, заемащи ръководни позиции в Групата на ББР, с действащи към датата на приемане на настоящия Етичен кодекс договори по чл. 9, в срок от 1 месец уведомяват прекия си ръководител и началник управление „Класифицирана информация и съответствия“ за всеки един от тях.

§ 2. С приемането на настоящия Етичен кодекс се отменя досега действащият Кодекс за професионално поведение в Групата на ББР.

§ 3. Етичният кодекс в Групата на ББР е утвърден с Решение на УС на ББР по Протокол № 30/31.03.2022 г. и изменен по Протокол № 97/20.10.2022 г. и Решение на НС по Протокол № 15/01.04.2022 г.